

Επαναληπτικό διαγώνισμα στα Αρχαία Ελληνικά Γενικής Παιδείας **A** Λυκείου

ΟΝΟΜΑ:

Βαθμός

Ημερομηνία: Κυριακή, 19 Μαρτίου 2023

ΤΜΗΜΑ:

%

I. Κείμενα

A. Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.3.§51-53

Πάλιν δὲ εἰσελθὼν εἶπεν [ὁ Κριτίας]· «Ἐγὼ, ὦ βουλή, νομίζω προστάτου ἔργον εἶναι οἴου δεῖ, ὃς ἂν ὀρθῶν τοὺς φίλους ἐξαπατωμένους μὴ ἐπιτρέπη. Καὶ ἐγὼ οὖν τοῦτο ποιήσω. Καὶ γὰρ οἶδε οἱ ἐφεσθηκότες οὐ φασιν ἡμῖν ἐπιτρέψειν, εἰ ἀνήσομεν ἄνδρα τὸν φανερώς τὴν ὀλιγαρχίαν λυμαινόμενον. Ἔστι δὲ ἐν τοῖς καινοῖς νόμοις τῶν μὲν ἐν τοῖς τρισχιλίοις ὄντων μηδένα ἀποθνήσκειν ἄνευ τῆς ὑμετέρας ψήφου, τῶν δ' ἔξω τοῦ καταλόγου κυρίους εἶναι τοὺς τριάκοντα θανατοῦν. Ἐγὼ οὖν, ἔφη, Θηραμένην τουτονὶ ἐξαλείφω ἐκ τοῦ καταλόγου, συνδοκοῦν ἅπασιν ἡμῖν. Καὶ τοῦτον, ἔφη, ἡμεῖς θανατοῦμεν». Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν καὶ εἶπεν· «Ἐγὼ δ', ἔφη, ὦ ἄνδρες, ἰκετεύω τὰ πάντων ἐννομότατα, μὴ ἐπὶ Κριτία εἶναι ἐξαλείφειν μήτε ἐμὲ μήτε ὑμῶν ὃν ἂν βούληται, ἀλλ' ὄνπερ νόμον οὗτοι ἔγραψαν περὶ τῶν ἐν τῷ καταλόγῳ, κατὰ τοῦτον καὶ ὑμῖν καὶ ἐμοὶ τὴν κρίσιν εἶναι». Καὶ τοῦτο μὲν, ἔφη, μὰ τοὺς θεοὺς οὐκ ἄγνοῶ, ὅτι οὐδεν μοι ἄρκεσει ὅδε ὁ βωμός, ἀλλὰ βουλομαι καὶ τοῦτο ἐπιδείξαι, ὅτι οὗτοι, οὐ μόνον εἰσὶ περὶ ἀνθρώπους ἀδικώτατοι, ἀλλὰ καὶ περὶ θεοὺς ἀσεβέστατοι.

B. Ξενοφώντος Έλληνικά, 2.3.§11-12 [Μετάφραση: Ρ. Ρούφος]

«Τον πρώτο καιρό ο Κριτίας κι ο Θηραμένης ήταν ομοϊδεάτες και φίλοι. Ο Κριτίας όμως -που ανάμεσα στ' άλλα είχε εξοριστή κιόλας από τους δημοκρατικούς- είχε διάθεση να σκοτώσει πολὺν κόσμο, ενώ ο Θηραμένης εναντιωνόταν, λέγοντας ότι δεν ήταν λογικό να θανατώνουν ανθρώπους για μόνο το λόγο ότι τους τιμούσε ο λαός, ἔστω κι αν δεν πείραζαν σε τίποτα την καλή τάξη. «Στο κάτω-κάτω», τούλεγε, «κ' ἐγὼ κ' ἐσὺ ἔχουμε πει και κάνει πολλά για ν' αποχτήσουμε δημοτικότητα». Ο ἄλλος πάλι αποκρινόταν (γιατί φερόταν ἀκόμα φιλικὰ στο Θηραμένη) ὅτι ὅποιος θέλει να κυριαρχή εἶν' υποχρεωμένος να βγάξει ἀπὸ τη μέση εκείνους που θα μπορούσαν να του σταθούν ἐμπόδιο: «Κι αν φαντάζεσαι ὅτι επειδὴ εἴμαστε τριάντα κι ὄχι ἕνας ἡ ἐξουσία μας δε χρειάζεται τόση φροντίδα ὅσο και μια προσωπικὴ τυραννία εἶσαι ἀνόητος».

Ρ. Ρούφος]

[Μετάφραση:

II. ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

A. Να αποδώσετε στη Νέα Ελληνική το απόσπασμα: «Ἐγὼ, ὦ βουλή... ἡμεῖς θανατοῦμεν».

Μονάδες 30

B1. Ποια διαδικασία προτείνει ο Κριτίας για την καταδίκη του Θηραμένη στο παραπάνω κείμενο και τι αποδεικνύει αυτό για τον χαρακτήρα του;

Μονάδες 10

B2. «*Ἀκούσας ταῦτα ὁ Θηραμένης ἀνεπήδησεν ἐπὶ τὴν ἐστίαν*»: Για ποιον λόγο επιλέγει ο Ξενοφώντας να αποδώσει τόσο παραστατικά με τη χρήση του ρήματος *ἀνεπήδησεν* την κίνηση του Θηραμένη προς τον βωμό;

Μονάδες 10

B3. Αφού διαβάσετε προσεκτικά και τα δύο κείμενα που σας έχουν δοθεί (πρωτότυπο και μεταφρασμένο), να εντοπίσετε και να εξηγήσετε τα **πραγματικά αίτια** που έφεραν τη ρήξη στη σχέση των δύο ανδρών καθώς και τις **προφάσεις** του Κριτία στο λόγο που εκφωνεί ενώπιον της βουλής ζητώντας την καταδίκη του Θηραμένη.

Μονάδες 10

Γ. Να γράψετε **δύο** ομόρριζα ουσιαστικά ή επίθετα της Αρχαίας Ελληνικής (απλά ή σύνθετα) για καθεμία από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου: *ὀρῶν, φανερωῶς, ἀποθνήσκειν, βούληται, ἔγραψαν*.

Μονάδες 10

Δ1α. Να γράψετε τον γραμματικό τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ονοματικούς τύπους:

προστάτου: κλητική του **ίδιου** αριθμού

ἄνδρα: ονομαστική του **ίδιου** αριθμού

ψήφου: δοτική **πληθυντικού** αριθμού

ἄπασιν: ίδια πτώση του **άλλου** αριθμού

ἐννομώτατα: **δοτική** του ίδιου αριθμού **θυληκού** γένους στο **συγκριτικό** βαθμό

β. Να γράψετε τον γραμματικό τύπο που ζητείται για καθέναν από τους παρακάτω ρηματικούς τύπους:

εἶπεν: απαρέμφατο Ενεστώτα

νομίζω: β' πληθυντικό Παρατατικού

ὄντων: γ' ενικό ευκτικής του ίδιου χρόνου

συνδοκοῦν: γ' πληθυντικό προστακτικής Ενεστώτα

βούληται: ονομαστική ενικού μετοχής αρσενικού γένους παθητικού Αορίστου

Μονάδες 10

Δ2α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους:

έξαλείφειν,

είσελθών,

έξαπατωμένους,

έπι τήν έστίαν,

άπασιν,

Δ2β. Να αναγνωρίσετε το είδος, να δηλώσετε την εισαγωγή και την συντακτική λειτουργία της πρότασης που εκφέρεται με το ρήμα ού είσι .

Μονάδες 10

Ε. Να χαρακτηρίσετε τις παρακάτω διατυπώσεις ως Σωστές (Σ) ή Λανθασμένες (Λ):

Ο Ξενοφώντας:

α. έλαβε μέρος στην εκστρατεία του Κύρου, και μάλιστα ανέλαβε ηγετικές πρωτοβουλίες για την επιστροφή των μισθοφόρων στην Ελλάδα μετά τη μάχη στα Κούναξα.

β. δεν εξορίστηκε ποτέ από την Αθήνα

γ. με τη σαφήνεια και την ακρίβεια στην έκφρασή του, τη ζωντάνια της γραφής του και την ιδεολογική του συνέπεια έδωσε μία ξεκάθαρη εικόνα των πολιτικών εξελίξεων του 4ου αι. π.Χ.

δ. περιγράφει με εντιμότητα τις αγριότητες του καθεστώτος των τριάκοντα τυράννων στην Αθήνα και καταδικάζει την αυθαιρεσία και την ανηθικότητα της εξουσίας.

ε. χρησιμοποιεί τη λεγόμενη «αρχαία αττική» γλώσσα του 5ου αι. π.Χ. και περίπλοκη σύνταξη.

Μονάδες 10

